

Högst 6 uppgifter får besvaras. Uppgifterna bedöms efter skalan 0–6 poäng, förutom jokeruppgifterna som är mer krävande än de andra uppgifterna och som är markerade med ett +. De bedöms efter skalan 0–9 poäng. I uppgifter med flera moment, till exempel a-, b- och c-moment, kan maximiantalet poäng för enskilda undermoment meddelas för sig.

1. Vad avses med följande termer?
 - a) antioxidant
 - b) ortorexi
 - c) Helicobacter
2. Redogör för de strategier för hälsofrämjande verksamhet som tas upp i Världshälsoorganisationens Ottawadeklaration, och beskriv varje strategi med hjälp av ett exempel.
3. Sömnfaserna och deras betydelse för hälsan och funktionsförmågan
4. I undersökningen Skolhälsa 2010 uppgav 24 procent av eleverna i grundskolans årskurser 8–9 och 21 procent av studerandena i första och andra gymnasieklassen att de använde över fyra timmar av varje skoldag för att titta på teve, sitta vid datorn och spela mobil- eller konsolspel. Tid som används på detta sätt kallas skärmtid. Diskutera hur de ungas hälsa kan påverkas av att den dagliga skärmtiden.
5. Nedan kan du läsa ett utdrag ur en sammanfattning av en undersökning. Utgå från sammanfattningen och diskutera tillförlitligheten hos de datainsamlingsmetoder som använts i undersökningen.

SAMMANFATTNING

Vardagen i familjer med barn som lider av atopiskt eksem

Inom vårdvetenskapen har det forskats mycket lite kring atopiskt eksem hos barn och sjukdomens inverkan på barnet och familjen. I den här undersökningen beskrivs vardagen i familjer med barn i åldern 4–10 år som lider av atopiskt eksem. De barn som deltog i undersökningen led enligt läkarutlåtanden av medelsvårt eller svårt eksem. Materialet samlades in genom att man intervjuade barnen och vårdnadshavarna (n = 24) och i samband med detta gjorde observationer av familjerna (n = 7) i hemmet. Intervjuerna bandades, och observationerna skrevs ner i en fältdagbok omedelbart efter intervjuerna. De familjer som deltog i undersökningen var speciellt utvalda, och intervjuerna och observationerna gjordes upprepade gånger för att man skulle få ett omfattande material.

(Svensk översättning: SEN)

Bearbetning av Skarp E., Isola A. & Oikarinen A. (2009). Tidskriften *Sosiaaliläketieteellinen Aikakauslehti* 46

6. Diskutera alkoholreklam i idrottssammanhang ur en etisk synvinkel.

Bilder: uppifrån och från vänster till höger:

<<http://www.b2reds.com/taustakuvat.php>>; <<http://uk.bloggif.com/images/Football/Liverpool-FC/Liverpool-FC-Steven-Gerrard-img2350>>; <<http://www.automobilsport.com/turkey-gp-red-bull-racing-f1-podium-mark-webber-sebastian-vettel-fabrice-lom---64563.html>>; <<http://nieveyalgomas.blogspot.com/2011/03/12th-verbier-high-five-by-carlsberg.html>>.

Hämtade 18.10.2011.

7. a) Redogör för tre olika strålningskällor som människorna i Finland är utsatta för. (3 p.)
 b) Beskriv de verkningar på hälsan som strålningen från källorna har. (3 p.)
8. Ett ofta upprepat påstående är att körsång främjar hälsan. Vad baserar sig körsångens eventuella hälsofrämjande verkningar på?
- +9. Beskriv sjukdomen astma. Redogör för orsaker, symtom och förebyggande åtgärder.
- +10. Den förväntade livslängden för nyfödda i Finland har under de senaste 50 åren ökat med cirka 11 år för både flickor och pojkar. Den förväntade livslängden för flickor som föddes 2010 är cirka 83 år och för pojkar 77 år. Motsvarande tal för flickor som föddes i början av 1960-talet var cirka 72 år och för pojkar 66 år.

Diskutera orsakerna till denna ökning av livslängden i Finland från början av 1960-talet till 2010-talet.